

Kangasala

HEVOSVOIMAINEN
KANGASALA

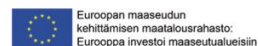
www.hevosvoimainen.fi

**Opas hevosista harrastuksena,
elämäntapana ja osana kaupunkikuvaa**

2	Sisällysluettelo
3	Pääkirjoitus
4-6	Wääksyn kartano
7-9	Ratsastuksen lajit
10-11	Ponikuninkuusravien mestari
12-14	Varsamäen hevosajopelimuseo
15-17	Hevonen liikenteessä
18-20	Hämeen Eskadroona
21	Ratsastuksen aloitus
22-24	Saarikylien islanninhevoset
25	Hevosavusteinen toiminta
25	Paikalliset seurat
26-28	Equillence Center Tavela
29	Hevosvoimainen Kangasala
30-31	Ratsastustalleja Kangasalla

Vieraile hankkeen kotisivuilla
www.hevosvoimainen.fi

Hevosvoimainen Kangasala -hanke on saanut rahoituksen Manner-Suomen Maaseudun kehittämisohjelmasta ja Kantri ry:ltä. EU:n rahoitusosuus 21357,84e. Hanketta on toteuttanut Kangasalan kaupungin omistama elinkeino- ja matkailuyhtiö Business Kangasala Oy.

Pääkirjoitus

Kangasalan kaupunki on tulevaisuusstrategiassaan ottanut huomioon sen tosiseikan, että hevoset kuuluvat oleellisesti Kangasalan kaupunkikuvaan. Hevosia näkyykin Kangasalan päästä päähän joka nurkalla, aivan ydinkeskustassakin on useita isoja talleja. Toisille hevoset edustavat elinkeinoa, toisille harrastusta, mutta kaupungille ne ovat elinvoimatekijä.

Kangasalasta ainutlaatuisen hevoskaupungin tekee se, että tämä ei ole pelkkä ravihevoskaupunki tai pelkkä kouluratsastuskaupunki. Kaupungistamme löytyvät lähes kaikki hevosharrastamisen muodot vikellyksestä jousiamuntaan ja kouluratsastuksesta raveihin. Yksityistalleja ja ratsastuskouluja on runsaasti ja niiden asiakkaat tulevat paljolti lähikunnista ja sitä kautta syntyy lisäkysyntää myös päivittäistavarakaupoille ja muille palveluille.

Hevosten merkitys lasten, vanhusten ja erityisryhmien ilahduttajana on kiistaton. Ja mikä parasta, hevosista saa aikaan mahtavan kakkasomekeskustelun! Hevoset istuvat upeasti kaupunkikuvaamme ja me Business Kangasalla toivotammekin kaikki hevoset ja hevosihmiset tervetulleiksi Kangasalle. Tehdään yhdessä Kangasalasta hevosvoimainen!

Päivi Kuusivaara
Toimitusjohtaja
Business Kangasala

Lotta Heinonen
Projektipäällikkö
Hevosvoimainen Kangasala

Sonja Danielsson kertoo, että hänellä oli ihana lapsuus, koska perhe vietti niin paljon aikaa yhteisen harrastuksen parissa. "Sunnuntain illallisellakin puhuttiin vain päivän kisoista ja hevosista", hän nauraa

Wääksyn Kartanossa ratsastetaan historiallisessa miljöössä

Kun hevoslaitumien reunustama vanha puistokuja kääntyy kartanoraunioiden kohdalta tallin pihalle, olen tullut perille Wääksyn Kartanon ratsastuskeskukseen. Komea yli satavuotias talli tarjoaa karsinapaikkoja, hoitopalveluita sekä upeat ratsastusmahdollisuudet 44 yksityishevosasiakkaille.

Kartanon päärakennus paloin vuonna 1942. Tarinan mukaan lastenhoitaja heitti Sonja Danielssonin silloin kaksivuotiaan äidin Harrietin ulos päärakennuksen toisen kerroksen ikkunasta. Näin tyttö selvisi palosta hengissä

Historiallista Wääksyn Kartanoa ja sen ratsastuskeskusta emännöi kauppatieteiden tohtori Sonja Danielsson yhdessä miehensä Henrik Danielssonin kanssa. Ura informaatiotekniikan parissa jäi vuonna 2014, kun hänen isänsä Jukka-Pekka Leskinen siirsi sukupolvenvaihdoksessa tilan hänelle.

Jukka-Pekka Leskinen on edelleen henkeen ja vereen hevosmies – onhan hän viihtynyt hevosen selässä jo lähes kuusikymmentä vuotta. Vuoden 1978 kenttäratsastuksen Suomen mestaruuden ja viimeisimmän vuoden 2001 kenttäratsastuksen PM-joukkuekultamitalin väliin on mahtunut SM-mitalit eri väreissä ja useita mitaleja aluetasolla.

Leskinen perusti myös vuonna 1973 Keravan Ratsastuskoulun ja oli vetovastuussa Wääksyn Ratsastuskeskuksen toimintaa aloitettaessa 1987. Hän on myös toiminut Ratsastajainliiton hallituksen jäsenenä ja puheenjohtajana, kansainvälisen Ratsastajain Liiton (FEI) solidaarisuuskomitean jäsenenä sekä Maaseudun Työnantajien Liiton valtuuskunnan puheenjohtajana.

Kenttäratsastustallista tuli myös kouluratsastajien Mekka

Ratsastuskeskuksen lisäksi Sonja Danielsson pyörittää kartanossa perinteistä maa- ja metsätaloutta ja vuokraa tilalla olevia asuntoja ja maita. Vuonna 1986 aloitettu ruokkuvihannestuotanto myytiin Wääksyn Puutarha Oy:lle vuonna 2014. Maapohja jäi Danielssonin perheelle.

Laaja ja monipuolinen ratsastuskeskus tarjoaa asiakkailleen ensiluokkaiset harrastusmahdollisuudet. Avaran ja valoisan tallin sekä lukuisten tarhojen lisäksi pihalta löytyy hyvin hoidettuja ratsastuskenttiä este- ja kouluratsastajille sekä tasokas maneesi kahvioineen ja palveluineen. Myös kävelykone on käytettävissä.

Ratsastuskeskus on järjestänyt paljon ratsastuskilpailuja yhdessä Kangasalan ratsastajien kanssa.

- Kenttäkilpailut 2017 oli viimeisin suuri ponnistus. Sen jälkeen olemme järjestäneet lähinnä kouluratsastuskisoja, Sonja Danielsson kertoo. Hän kilpailee itsekin kouluratsastuksessa toiseksi korkeimmalla tasolla.

Kangasala tarjoaa hienot mahdollisuudet päästä Suomen huipulle, koska Wääksyn ja Pohtiolammen ratsastuskeskuksissa järjestetään kouluratsastuskilpailuja korkeimmalle Grand Prix -tasolle asti. Kangasalan Ratsastajien ylläpitämä Pohtiolammen Ratsastuskeskus on niin ikään pitkällä vuokrasopimuksella Wääksyn Kartanon mailla.

Kentät ja maastot ovat Kangasalan Ratsastajat ry:n jäsenten ja Wääksyn kartanon ratsukoiden käytössä. Pohtiolammen Sääksikeskuksen lähetyville on suunnitteilla hevosten uittoallas. Sen pitäisi valmistua ensi kevääksi.

Vielä 1990-luvulla kenttäkisoihin yhdistetty Wääksyn ratsastuskeskus onkin tunnettu tänä päivänä enemmän kouluratsastuspiireissä.

- Meillä on hyvät pohjat kentällä ja maneesissa ja niitä huolletaan koko ajan, jokaisen aamunsa hevosen selässä aloittava Sonja Danielsson kertoo.

Elämäntapatyötä perheen ehdoilla

Sonja Danielsson on ollut asiakkaana yksityistalleissa lukuisilla talleilla ulkomaita myöten, joten hän tietää kokemuksesta, mitkä asiat yksityistalleilla toimivat ja mitkä eivät. Hän on tuonut talliinsa parhaiten toimivat asiat.

- Tallimme on talvet täynnä, mikä kertoo hyvästä maineesta. Se edellyttää sitä, että asiat tehdään kuten pitää ja asiakkaille tiedotetaan säännöllisesti talliin ja hevosiin liittyvistä asioista.

Sonja Danielssonille on tärkeää, että vaikka tallin pyörittäminen ei ole rahasampo, se mahdollistaa perheelle sopivan elämäntyylin. Ratsastuskeskusyrittäjän arki on säännöllistä eikä kahta samanlaista päivää ei ole. Tavoitteena on, että työt tallilla loppuvat viiteen mennessä. Puhelin soi kuitenkin usein iltaisin ja viikonloppuisin.

- Kun on hevosista kyse, koskaan ei tiedä, mitä on sattunut. Siksi pyrin vastaamaan puheluihin parhaani mukaan, Sonja Danielsson sanoo.

Sonja Danielsson ja hänen siskonsa Katja saivat ratsastaa ala-asteikäisinä aluksi vain ratsastuskoulussa. Vasta kun alkeet olivat hallussa, Sonja sai ratsastaa perheen ponilla.

Historiaa:

Wääksyn kuninkaankartano ja ”Laiska-Jaakon” koti

Jukka-Pekka Leskinen tuntee hyvin edesmenneen vaimonsa Harriet Leskisen o.s. Ahlströmin sukutilan tarinan, jonka vanhimmat vaiheet tunnetaan ainakin vuoteen 1507. Tuolloin kartanosta lohkaistusta tilasta perustettiin Kerppolan kartano. Noihin aikoihin Wääksystä tuli ruotsalaisen Westgöta-suvun rälssitila. Kun suku joutui Kustaa Vaasan epäsuosioon 1555, kartano piti luovuttaa kruunulle ja siitä tuli kuninkaan kartano. Ruotsi-Suomen valtakunnan politiikan pelinappulaksi kartano nousi 1561, kun Kustaa Vaasan poika Juhana-herttua nai puolalaisen Katarina Jagellonian. Juhanan rakastajatar, Turun linnaakin emännöinyt Kaarina Hannuntytär, sai Juhanalta Wääksyn kartanon kiitokseksi yhteisistä vuosista. Juhana myös järjesti entiselle rakastajattarelleen kunniallisen puolison ja Wääksylle isännän Nokialla maata viljelevästä Klas Westgötasta.

Kaarinalla ja Juhana-herttualla oli neljä yhteistä lasta, joista nuorimmaisen Sofian Juhana-herttua näitti kuuluisan sotapäällikön Pontus de la Gardien kanssa. Pontus oli tuolloin lähes 60-vuotias ja Sofia 16.

Sofia kuoli Tallinnassa synnyttäessään poikaansa Jakobia 1583. Pontus hukui Narva-jokeen pari vuotta myöhemmin, joten Jakob de la Gardie lähetettiin Wääksyyn isoäitinsä Kaarina Hannuntyttären kasvatettavaksi.

Jakobista tuli Moskovan valtauksen myötä vuonna 1610 kuuluisa sotapäällikkö ”Laiska-Jaakko”. Lempinimi on peräisin Jaakon Novgorodin kuusi vuotta kestäneestä piirityksestä. ”Lähti suvi, lähti talvi, vaan ei lähde Laiska-Jaakko!” suomalaisjoukot piruילוivat, ja niin etevä sotapäällikkö ja marsalkka sai lempinimensä.

Kartano siirtyy Ahlströmin perheelle

Wääksyn kartano kulki Kaarina Hannuntyttären suvussa vuoteen 1727, minkä jälkeen se siirtyi Uggle-suvun kautta kapteeni A. J. Liljebrunille. Hän luovutti kartanon 1800-luvun alussa tyttärensä miehelle, koskenperkausluutnantti Fredrik Vilhelm Favorinille.

Favorin oli yrittäjä, jonka aikana Wääksyyn perustettiin rautatehdas ja rakennettiin uusi päärakennus. Se paloi vuonna 1942. Rakennuksesta on jäljellä kartanon pihassa komea kivipylväikkö.

Tehtailija, laivanvarustaja, patruuna, kauppaneuvos ja valtiopäivämies Antti Ahlströmin poika Birger Ahlström osti jo rapistumassa olevat Wääksyn ja Teiskosta Tasanteen kartanot 1917. Ahkera ja varakas mies rakennutti Wääksyyn navetan ja muita piharakennuksia. Kun päärakennus paloi 1942, Birgerin leskirouva Viivi Ahlström muutti Teiskoon eikä rakennuttanut uutta tilalle. Sodan aiheuttama materiaaalipula lienee tähän pääsyy.

Sodan päätyttyä Wääksyn kartanon maita jaettiin Karjalasta tulleille siirtolaisille. Tila uhkasi mennä pakkomyyntiin, joten Ahlströmin perhe muutti takaisin tilalle.

Historiallinen kartano siirtyy ratsastuskeskuskäyttöön

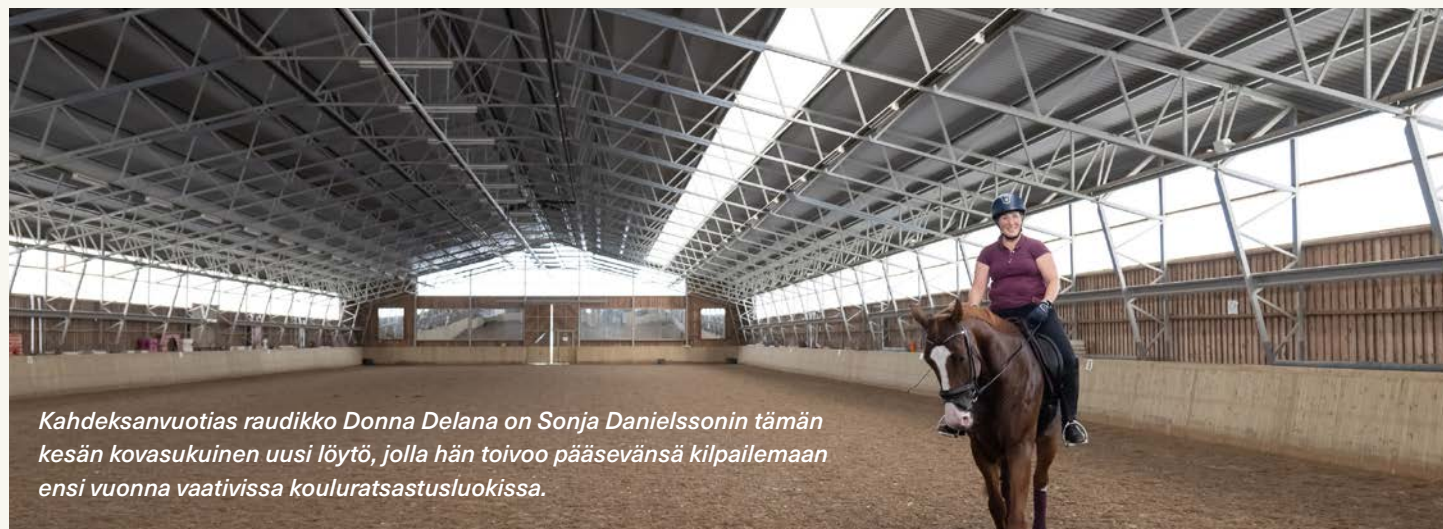
Birger Ahlströmin vanhimman tyttären Birgitin tytär Harriet tapasi Jukka-Pekka Leskisen 1971 Tuusulan ratsastajien talleilla. Pariskunta perusti yhdessä Kervan ratsastuskoulun pari vuotta myöhemmin.

Harriet Leskinen osti Wääksyn kartanon äidiltään 1980-luvun puolivälissä ja perhe muutti Järvenpäästä Kangasalle 1986.

- Tuolloin Kangasalle tarvittiin hyvä yksityistalli, joka tarjoaisi valmennusta myös korkeammalle tasolle. Hifasimme, että koko vanha navetta oli tyhjänä, joten sinne rakennettiin Wääksyn ratsastuskeskus. Avajaisissa 1988 oli paikalla myös esteratsastaja Christopher Wegelius, Jukka-Pekka Leskinen muistelee.

Tänä päivänä tallista löytyy hevosten ja ponien karsinapaikkoja, hoitopalveluita sekä upeat ratsastusmahdollisuudet maneeseineen, kenttineen ja monipuolisine ratsastusmaastoineen ja kenttäratsastusesteineen 44 yksityishevosasiakkaille.

Kirjoittaja: Eila Lokka. Kuvat: Tero Hakala.

Kahdeksanvuotias raudikko Donna Delana on Sonja Danielssonin tämän kesän kovasukuinen uusi löytö, jolla hän toivoo pääsevänsä kilpailemaan ensi vuonna vaativissa kouluratsastusluokissa.

Ratsastuksen lajit

Kouluratsastus

Kouluratsastus on kaiken ratsastuksen perusta ja sen juuret tulevatkin ratsuväestä. Kouluratsastuksessa ratsukko suorittaa ennalta määrättyjä kouluratsastusliikkeitä standardikokoisella ja aidatulla ratsastusalueella. Kouluratsastuskentän laidalla tuomarit arvostelevat jokaisen liikkeen, sekä ratsukon yleisilmeen.

Kouluratsastuksen tavoite on saada hevonen liikumaan notkeasti ja joustavasti liikkeestä toiseen. Ratsastajan ja hevosen tulisi olla yhtä kokonaisuutta, saumatonta ja kevyttä yhteisliikettä koko radan alusta loppuun saakka.

Kouluratsastusratoja on kaiken tasoisille ratsastajille, jotka sisältävät tehtäviä helpoista, vaativiin kouluratsastusliikkeisiin. Arvosteluperusteet määräytyvät luokan tasovaatimusten mukaan.

Kouluratsastus on kaikkien ratsastuslajien pohja harjoittelussa. Myös aloittelevat ratsastajat opetetaan ensin kouluratsastuksen perusteisiin.

Esteratsastus

Esteratsastuksessa ratsukko ylittää kentälle rakennettuja esteitä. Normaalisti esteet rakentuvat tolpiesta ja niiden väliin asetetuista puomeista. Esteratsastuksessa pohjan tulee olla tasainen, aidattu hiekka- tai nurmikenttä. Esteitä voidaan ratsastaa yksittäin, usea este suoralla peräkkäin, eli sarjana, tai ratana, jolloin esteitä on useita ympäri kenttää ja ne hypätään tietystä järjestyksessä.

Esteiden hyppäminen aloitetaan ratsastuskouluissa usein alkeiskurssin jälkeisellä jatkokurssilla, aluksi kokeillaan aivan pieniä esteitä, niin että puomi on vain vähän irti maasta.

Kilpailumuotona esteratsastus on Suomen suosituin ratsastuksen laji. Kilpailuissa tulee ylittää esteet määrättyssä järjestyksessä ja tietyn ajan puitteissa. Puomin pudotuksesta, esteen ohimenosta tai ajan ylityksestä tulee virhepisteitä. Esteratsastuksessa voi kilpailla luokissa, joissa estekorkeus on 60-160cm.

Kenttäratsastus

Kenttäratsastuksessa on kolme eri osa-aluetta: kouluratsastus, esteratsastus ja maastoesterata, jossa hypätään vaativia esteitä vaihtelevassa luonnossa.

Kaikki osakokeet tulee suorittaa samalla hevosella. Kenttäratsastusta kuuleekin sanottavan ratsastuksen kuninkuuslajiksi, koska vaatii suurta taitoa pystyä suorittamaan kaikki kolme rataa, niin ratsastajalta kuin hevoselta. Kenttäratsastus on vain kokeneille ratsastajille ja hevosille tarkoitettu laji.

Katsojille kenttäratsastus on hyvin viihdyttävää ja jännittävää katseltavaa monimuotoisuutensa vuoksi. Kangasaltakin löytyy täyspitkiä maastoesteratoja, jopa vaativiin luokkiin.

Pararatsastus

Pararatsastus, eli erityisryhmien ratsastus on lajina sama kuin ratsastus on kaikille muillekin. Hevoset, apuvälineet ja olosuhteet katsotaan kuitenkin aina etukäteen pararatsastajille sopiviksi.

Pararatsastus on toisille terapiaa, toisille rakas harrastus ja toisille totinen urheilulaji. Kilpailutasoja on aina Paralympialaisiin asti.

Kangasalla on useita terapia- ja pararatsastusmahdollisuuksia.

Vikellys

Vikellys on voimistelua hevoson selässä. Perusliikkeitä mm. polvivaakaa ja perusistuntaa voi harjoitella alkuun hevoson kävellessä ja taitavimmat vikeltäjät tekevät olkaseisannon ja kärrynpyöriä hevoson selässä sen laukatessa.

Vikeltäjän perustreeneihin kuuluu voimistelu, venyttele ja akrobatia. Vikellystä voi harrastaa yksilöurheilijana tai joukkueessa.

Lähellekään kaikilla vikeltäjillä ei ole ratsastuskokemusta. Vikellyksen voi siis aloittaa ilman minkäänlaista hevostaustaa.

Urheiluna vikellys on katsojille hyvin viihdyttävä, kannattaakin mennä paikalle, jos lähistöllä järjestetään vikellyskilpailuita. Myös Kangasalla on mahdollista harrastaa vikellystä.

Valjakkoajo

Valjakkoajossa vaunuja vetää yksi tai useampi hevonen. Vaunuissa istuu ajuri ja vaunun perällä seisoo groommi, eli vaunuavustaja.

Valjakkokilpailut koostuvat kolmesta eri osa-alueesta: koulukokeesta, kestävyyskokeesta ja tarkkuuskokeesta. Valjakkoajo vaatii paljon harjoittelua, jotta saadaan hevonen toimimaan sujuvasti ja tarkasti eri osa-alueilla.

Harrastemielessä kärryttelyä voi harrastaa virallisilla teillä, peltoteilla ja leveämmillä poluilla. Mikäli kohtaat liikenteessä hevosen kärryt perässä, muistathan antaa valjakolle tilaa ja tervehtiä heitä iloisesti.

Eskadroona

Eskadronatoiminta perustuu suomalaiseen ratsuväkeen ja kunnioittaa toiminnallaan sen perinteitä. Eskadronaratsastuksessa ratsukot kulkevat yhtenä joukkona, ratsuväen asuihin sonnustautuneina ja lippuja kantaen.

Yksilöittäin voidaan harjoitella myös hurjempia tempuja mm. tuliesteiden yli hyppäämistä ja selästä ampuamista. Eskadroona toimintaan kuuluu vahvasti myös yhdessä tekeminen monella muullakin saralla.

Eskadroona joukkoja voit perinteisesti Kangasalla nähdä Tapaninpäivän ratsastuksessa ja muissa tapahtumissa.

Askellajiratsastus

Askellajikilpailuissa kilpailee vain islanninhevosia, siksi että niiltä löytyy viisi askellajia. Muilla roduilla askellajeja on vain kolme: käynti, ravi ja laukka, islanninhevosilla on lisäksi töltti ja passi.

Kilpailuissa ratsastaja pyrkii esittämään mahdollisimman puhdasta askellajia, jota tuomarit sitten arvostelevat.

Islanninhevosia käytetään Suomessa niin harrastekäytössä kuin matkailualalla myös paljon maastovaelluksilla. Töltti on askellajina hyvin helppo ratsastajalle ja siinä on aloittelijankin helppo pysyä mukana pidemmänkin vaelluksen ajan.

Kangasalta löytyy muutamia islanninhevosia, joissa pääsee harjoittelemaan askellajeja, sekä maastoilemaan metsässä.

Laura Sipilä ja Armani-poni olivat SM-kisoissa Seinäjoella ennakkosuosikkeja, jotka täyttivät kovat odotukset enemmän kuin kirkkaasti.

Laura Sipilä ponkaisi Sahalahdelta ponikuninkuusravien Suomen mestariksi

Poniravit ovat suurelle yleisölle melko tuntematon laji, mutta harrastaja- ja kisapiireissä voimissaan. Kangasalta singahti heinäkuussa 2021 Suomen tietoisuuteen 17-vuotias Laura Sipilä, joka vei Seinäjoen kuninkuusraveissa B-ponien suomenmestaruuden nimiinsä ponillaan Armani.

Ponikuninkuusraveissa on neljä pääkilpailua: ponikuningas- ja ponikuningatarkilpailut A-poneille, sekä poniruhtinas- ja poniruhtinatarkilpailut B-poneille. Kaikissa ravataan kaksi osalähtöä, ja paremmuus ratkaistaan kokonaisaikojen perusteella.

Viikkoa ennen Seinäjoen SM-kisoja Armani ja Laura Sipilä voittivat molemmat poniruhtinuuskilpailun osamatkat maamme pääradalla Vermo Areenalla Espoossa. Armani sai siellä nimiinsä Suomen poniruhtinas-tittelin. Kuninkuusravit juostiin Seinäjoella.

- Poni oli Vermossa ihan huippu ja voitti toisena päivänä. Näin saatiin ruhtinuus kaulaan. SM-kisat Seinäjoella seuraavana viikonloppuna olivat ponille kysymysmerkki, koska siellä ravattiin pitkä matka. Sellaisilla se voi ryykätä laukalle. Poni palautui kuitenkin hyvin kisojen välissä, joten se suoritti paremmin kuin ja voitti molempien päivien lähdöt, Laura Sipilä kertoo Suomenmestaruusravien vaiheita.

Raviurheilu koukutti jo nuorena

Laura Sipilä innostui raviurheilusta 7-vuotiaana Sahalahdessa asuvan tätinsä luona. Tällä on aina ollut ravihevosia. Ensimmäisen oman raviponin, Heinähattu-nimisen shetlanninponin, hän sai kymmenenvuotiaana, jolloin hän aloitti myös kilpailemisen.

Tämänhetkistä kilpaponiaan, suomenmestaruuden tuonutta 11-vuotiasta gotlanninruss-ponia Armania Laura Sipilä kuvailee kotioiloissa kiltiksi ja toimivaksi poniksi, jonka kanssa pitää kuitenkin olla hereillä.

- Se on omanlaisensa persoona, joka voi olla välillä kuuma kisoissa, hän sanoo.

Koska hevonen on lauma- ja pakoeläin, hevosharrastuksissa sattuu ja tapahtuu. Laura Sipilä on ollut kuitenkin onnekas, sillä mitään vakavampaa ei ole tapahtunut. Pienet haaverit, kuten varusteiden hajoamiset ja kärryiltä tippumiset, kuuluvat hänen mukaansa asiaan.

Laura antaa suuret kiitokset vanhemmilleen poniharrastuksensa tukemisesta.

- He ovat aina tykänneet siitä, että harrastan hevosia. He ovat auttaneet kaikin tavoin muutenkin, olleet mukana ja kuljettaneet kisapaikoille.

Poniravit ovat harrastus ja elämäntapa

Elokuussa 2021 Laura Sipilä palasi Gradiaan Jämsään sairaanhoito- ja huolenpito-opintojen pariin, joita hän opiskelee nyt toista vuotta. Elämään ei tällä hetkellä mahdu juuri muuta kuin koulua ja raviurheilua.

- Koulun jälkeen menen tallille, sieltä illalla nukkumaan ja aamulla taas kouluun. Muuta en ehdi harrastaa hän kertoo.

Armani-poni on tällä hetkellä Korpilahdella Kimmo Taipaleen täysihoitotallilla, jossa Laura Sipilällä on erinomaiset puitteet treenaamiselle. Tallilla on kilometrin mittainen kotirata, lisäksi Jämsän ravirata on ihan lähellä. Jyväskylän raviradallekin on vain 30 kilometriä.

Kun kisakausi syksyllä loppuu, Laura Sipilä alkaa tehdä ponilla voimatreenejä. Niihin kuuluvat runsaslumisina talvina myös hankitreeneit. Keväällä hän alkaa valmistautua alkukesällä alkaviin suurkilpailuihin. Niiden alle ajetaan kovia treenejä, hiittejä.

Laura Sipilä kertoo, että normaali starttia edeltävä viikko koostuu viimeistelyvedoista, joita ennen on ajettu hölkkää. Lisäksi hän hoitaa ponin jalkoja ja lihaksistoa ja varmistaa, että kaikki kunnossa.

Ohjastaja-valmentajalla pitää olla oma pää kasassa

Poniraviurheilu vaatii harrastajaltaan paljon aikaa ja kärsivällisyyttä – varsinkin suomenmestaruustasolla.

- Pitää jaksaa yrittää, vaikka asiat eivät mene toivotusti ja vaikka poni ei olisi kovin hyvä. Epäonnistumisista ei saa lannistua. Tämä vaatii myös tarkkaa aikataulutusta ja asioiden laittamista tärkeysjärjestykseen; mennäkö ennemmin kavereiden kanssa ulos vai touhutako ponin kanssa, Laura Sipilä miettii.

Laji laittaa nuoren naisen muutenkin koville. Varsinkin yöunista joutuu välillä tinkimään.

- Pitkiltä ravireissuilta tultaessa poni on hoidettava, vaikka menisi kuinka myöhään. Ja seuraavana aamuna pitää herätä kouluun tai tallille.

Kilpaohjastajalta ja -valmentajalta ei vaadita niinkään tiukkaa fyysistä kisasuntoa, vaan pikemminkin mielenhallintaa. Toki siitäkin on apua, että ohjastaja on fyysisesti kunnossa. Laura Sipilälle tärkeintä on kuitenkin oman mielen valmentaminen niin, että pää pysyy kasassa tiukissa tilanteissa.

Tulevaisuutta suunnitellaan ponin ehdoilla

Sipilä jatkaa Armanin treenaamista talven yli ja toivoo, että saisi kutsuja kilpailuihin Ruotsiin. Liian tarkkoja suunnitelmia hän ei halua tehdä, koska eläinten kanssa voi sattua mitä tahansa. Hurjin kokemus sattui pari vuotta sitten, kun Armani karkasi tarhasta ja juoksi heikoille jälle.

- Poni tipahti veteen. Kun se saatiin sieltä ylös, se oli pitkään väsynyt ja kipeä. Ajattelin jo, ettei siitä kilpaponia enää tule.

Sipilä voi treenata B-ponien sarjoissa kolmekymmentävuotiaaksi saakka, joten kiire ei ole mihinkään. Hän aikookin kilpailla ponin ehdoilla niin kauan, kun se siltä sujuu.

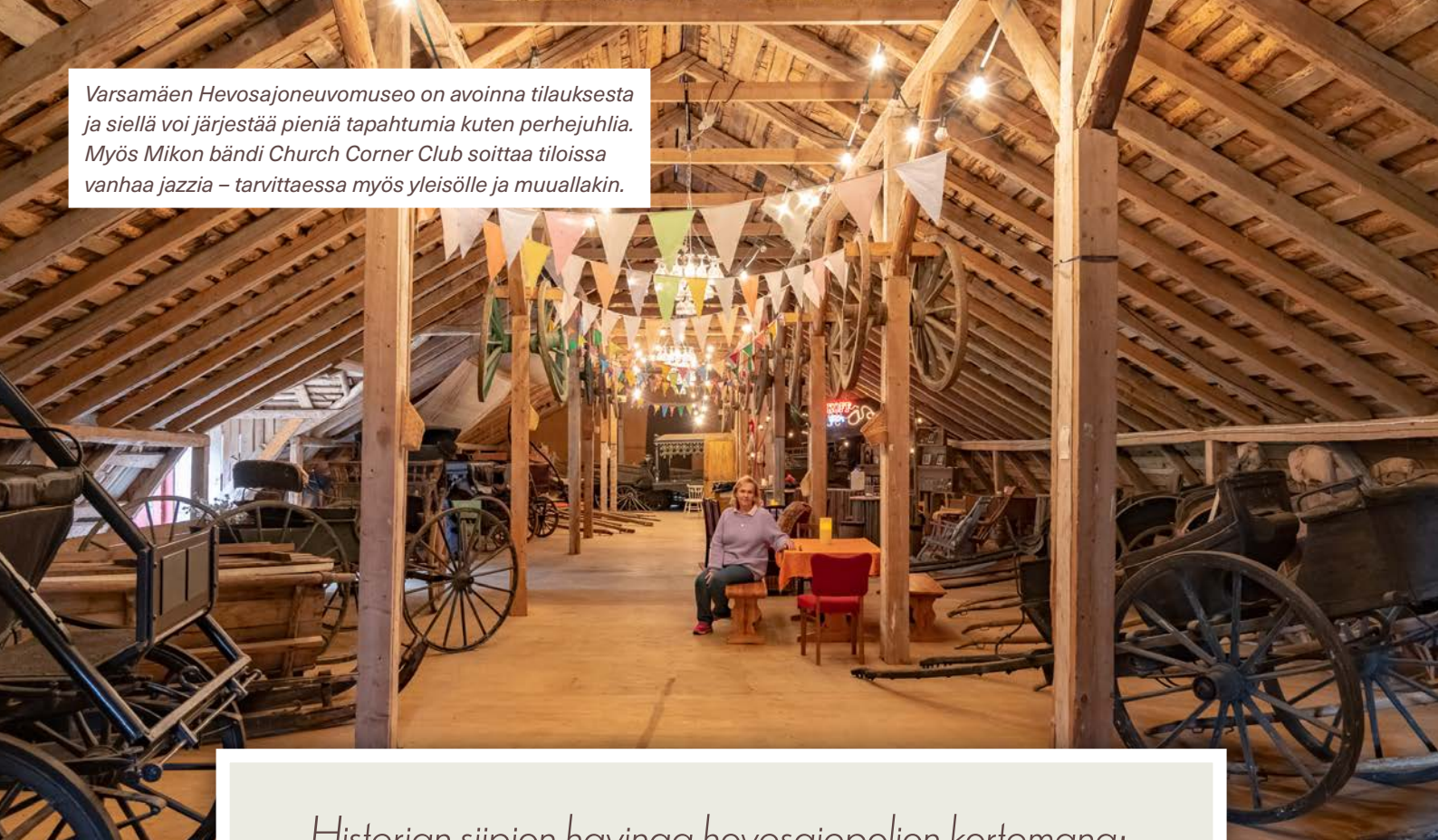
- Laitan siinä sivussa yhä enemmän hevosiakin, hän kertoo.

Kirjoittaja: Eila Lokka. Kuvat: Tero Hakala ja Laura Sipilän kuva-arkisto

Laura Sipilälle ponit ja hevoset ovat elämäntapa, joka auttaa rentoutumaan koulupäivän jälkeen "Muut ajatukset jäävät pois, kun keskityn vain hevoseen", hän toteaa.

Varsamäen Hevosajoneuvomuseo on avoinna tilauksesta ja siellä voi järjestää pieniä tapahtumia kuten perhejuhlia. Myös Mikon bändi Church Corner Club soittaa tiloissa vanhaa jazzia – tarvittaessa myös yleisölle ja muuallakin.

Historian siipien havinaa hevosajopelien kertomana:
Varsamäen Hevosajoneuvomuseo
kuljettaa menneen ajan tunnelmiin

Yli satavuotiaan kivinavetan avaralla vintillä katse kiinnittyy lukemattomiin kärryihin, vaunuihin, rattaisiin ja muihin hevosajoneuvoihin. Varsinkin kauniisti entistetyt sirot venäläiset nelipyöräiset rattaat eli droskat kirvoittavat ihastuksen huokaisun. Varsamäen Hevosajoneuvomuseosta löytyy yli seitsemänkymmentä hevosajoneuvoa, joilla on lukuisia kiinnostavia tarinoita kerrottavanaan

Sinikka ja Mikko Meurmanin hevosajoneuvomuseo on peräisin vuodelta 1979, jolloin Mikon isä, maanviljelijä ja hevosten kasvattaja Lasse Meurman (1908–1991), alkoi siirtää Liuksalan kartanosta vanhoja hevosajoneuvoja Varsamäen navetan vintille. Museo oli ensimmäisen kerran avoinna yleisölle 1981, jolloin Kangasalla pidettiin maatalousnäyttely. Navetan alakerrassa odottaa vielä lähes seitsemänkymmentä rekeä järjestämistä omaksi näyttelykseen.

Museoharrastus kulkee Meurmanin suvussa

Museo on kuulunut niin tiukasti Meurmanin perheen elämään, että heidän lapsensa ihmettelivät pieninä ystävillä vieraillessaan, että miksei kavereiden kotoa löydy museota. Pariskunnan lapsenlapsista varsinkin kymmenenvuotias Lenni rakastaa historiaa.

- Hän on tehnyt tänne oman pienen maataloustyökalumuseon. Hän myös osaa kysyä asiantuntevia kysymyksiä, kuten kuka voisi sponsoroida näyttelyä, Sinikka Meurman hymyilee.

Hevoset ja historiaharrastus ovat kulkeneet Meurmanin suvussa jo 1800-luvulta lähtien. Lasse Meurmanin isä Jalmari Meurman (1870–1946) oli kangasalalainen agronomi, kunnallisneuvos, kansanedustaja ja harrastelija-arkeologi, joka perusti Liuksialaan aikoinaan oman maatalousmuseon. Hän myös löysi Kangasalan ensimmäisen kirkon rauniot, jonka päälle Liuksialan kappeli rakennettiin 1930-luvulla.

Jalmarin isä taas oli omansa aikansa tärkeä vaikuttaja, kunnallisneuvos, poliitikko, suomalaisuusmies sekä sanomalehti- ja tietokirjailija Agathon Meurman, "Kangasalan Karhu" (1826–1909). Agathonin isä, Ruotsin armeijan entinen kapteeni Karl Otto Meurman (1788–1845) oli ostanut vuonna 1821 Liuksialan kartanon, joka on ollut suvussa nyt kaksisataa vuotta.

Historiallisia ajopelejä ja elokuvamaailman glamouria

Suurin osa Varsamäen Hevosajoneuvomuseon ajopeleistä on tuotu Liuksialan kartanosta, mutta lahjoituksia on saatu vuosikymmenien aikana myös muun muassa Kangasalan karjalaisilta, Kangasalan seurakunnalta sekä yksityisiltä lahjoittajilta.

Päätyikkunan alla katseen vangitsevat sirot mustat venäläiset droskat 1810–1820-luvulta. Lasse Meurman arvelee, että joko Karl Otto tai Agathon Meurman toivat ne Pietarista. Museo sai vuonna 2019 restaurointivastusta Museovirastolta ja Hämeen Museo-seuralta niiden entisöintiin. Tänä päivänä nelipyöräiset droskat ovat täysin ajokelpoiset, joskin tämän päivän suurikokoiselle ihmiselle hieman kiikkerät!

Navetan toista päätyä hallitsevat komeat mustat Kangasalan seurakunnan lahjoittamat ruumisvaunut 1800-luvulta. Niiden takana uteliaisuutta herättävät niin sanotut Pirunkärkyt. Heinänajoon tarkoitetussa

hevosvetoisessa reessä on pyörät keskellä. Pelloilla jalaksilla liukuva kuorma nousi tielle tultaessa pyörille ja siten helpommaksi vetää.

Heti vintille tultaessa oven vieressä vasemmalla sijaitsevat sirot kuomulliset vaunut 1900-luvun alusta. Niitä on lainattu 2000-luvun alussa Timo Koivusalon Kaksipäisen kotkan varjossa -elokuvaan sekä hääkäyttöön. Niiden vasemmalta puolen löytyvät 1800-luvun komeat jahtivaunut Liuksialasta.

Mikko Meurman kertoo, että hänen isällään oli tapana kyyditä juhannuspäivänä jahtivaunuilla kylän lapsia.

- Jos täällä olisi hevonen, näillä voisi jatkaa juhannustraditiota. Nämä kaksi sekä droskat ovat vielä täysin ajokuntoisia.

Sinikka ja Mikko Meurman haluavat tehdä museonsa avulla historiaa eläväksi varsinkin lapsille ja nuorille. Draamakierroksiin erikoistunut Sinikka Meurman pukeutuu Museoiden illassa Kaarina Maununtytären asuun kertoessaan tarinoita museosta.

Jahtikärriihin liittyy hauska tarina. Kun Sinikka Meurman tuli taloon 17-vuotiaana nuorikkona, Lassen isännöimä hevosstalla oli ratsastavalle hevostytölle paratiisi. Mikko ja Sinikka menivät sittemmin naimisiin. Jonkin aikaa sen jälkeen Lasse kehotti miniäänsä valjastamaan hevosen jahtikärrien eteen ajovalmiiksi.

- Enhän minä ollut koskaan laittanut hevosta valjaisiin kärrien tai reen eteen, vaikka ratsastinkin. Onneksi Mikko tuli siihen ja osasi hoitaa homman. Siitä ei koskaan kerrottu Lasselle, Sinikka Meurman muistellee huvittuneena.

Hevosajoneuvot kertovat oman aikansa historiasta

Uteliaisuutta herättävät myös niin sanotut evakkorattaat. Ne ovat peräisin Kangasalan Karjalaseura ry:ltä Äijälän talosta.

- Sodan jälkeen Kangasalle tuli evakoita Kivennavalta Terijoelta. He tulivat juuri tällaisilla rattailla, joissa oli päällä irrotettava levy. Sen päällä kulki koko mukaan saatu omaisuus ja lehmä kulki kuorman perässä.

Ruumisvaunujen lähellä ovat myös ”dilisanssit”, jotka kertovasta mielenkiintoisesta aikakaudesta Kangasalan joukkoliikenteen historiassa.

- Kangasalan saatua rautatien matkustajamäärät Kangasalan asemalla alkoivat kasvaa, joten kestikievarikyyti ja omat hevoset eivät enää riittäneet. Kun Kangasalan Lepokoti valmistui vuonna 1909 ja sinne alkoi tulla vieraita Baltiasta, Venäjältä ja Saksasta saakka, Jalmari Meurman ja Axel Molin aloittivat säännöllisen dilisanssi-linjaliikenteen Kangasalan aseman ja kirkonkylän välillä näillä vaunuilla, Mikko Meurman kertoo.

Kahden hevosen vetämillä nelipyöräisillä vaunuilla liikennöitiin useita vuoroja päivässä. Vaikka vaunut näyttävät pieniltä, penkeille ja ajajan viereen mahtui kerralla lähes toistakymmentä matkustajaa.

Jalmarin ja Molinin dilisanssi liikennöi vuoteen 1913, jolloin yrittäjät vaihtuivat. Dilisanssiaikaa elettiin kylässä vuoteen 1923, jolloin kirkonkylän ja rautatieaseman väliä alettiin ajaa Ford-merkkisellä linja-autolla.

Kirjoittaja: Eila Lokka. Kuvat: Tero Hakala.

*Komeat droskavaunut eli
vossikkana käytetyt vaunut*

Hevonen liikenteessä

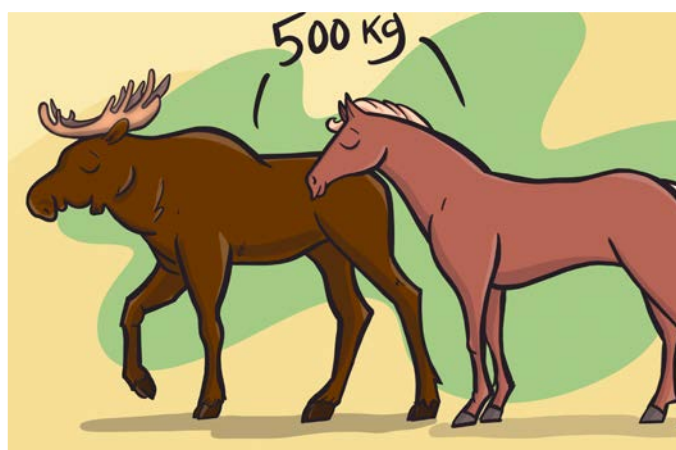
Koulutettu hevonen on luonnossa ja liikenteessä mukava liikkumiskaveri, kunhan kaikki noudattavat sääntöjä ja hyviä käytöstapoja.

Hevonen harvoin pelkää tasaista, kovaakaan ääntä, tai liikkuvaa asiaa, kunhan hevonen havaitsee sen ajoissa. Mutta mikäli ääni tai liikkuva asia yllättää hevosen läheltä, saattaa syntyä vaaratilanteita. Hevonen on luonnossa saaliseläin ja sen elinehto on paeta mahdollista saalistajaa. Tästä syystä hevosta kannattaa aina lähestyä niin, että hevonen varmasti huomaa sinut. Ääntä saa myös mielellään pitää, mutta ei kovaa yllättävää ääntä juuri hevosen kohdalla, esimerkiksi auton tööttöä.

Kannattaa aina kiinnittää huomiota ratsastajaan, hän saattaa näyttää sinulle käsimerkein ohjeita, jos hän toivoo sinun vaikka hidastavan tai tulevan ohitse.

Huomioithan liikenteessä erityisellä varovaisuudella myös hevosten kuljetusvälineet. Hevoset seisovat trailerissa, nopeat jarrutukset, kiihdytykset tai kaarteet saavat hevoset heilahtelemaan seinältä toiselle. Pahimmillaan hevonen voi satuttaa itsensä pahasti.

Kun lähdet hevosen kanssa maastoon, suunnittele reitti aina etukäteen ja kerro se tallilla. Varustaudu hyvillä turvavarusteilla ja puhelimella, sekä pimeään aikaan heijastimilla ja valoilla. Suositeltavaa on aina maastoilla kaverin tai ryhmän kanssa. Ota muut tien- ja reittienkäyttäjät huomioon, vältä paikkoja missä autoilla ajetaan kovaa. Osalle ulkoilureiteistä ei hevosella saa mennä, esimerkiksi hiihtoladuille tai muille lajeille merkatuille reiteille.

Hevosen koko

- ➡ Tiesitkö että keskikokoinen hevonen on yhtä suuri kuin hirvi? Isot hevoset painavat jopa 700-800kg.
- ➡ Nähdessäsi hevosen liikenteessä toimi samoin, kuin toimisit nähtyäsi hirven liikenteessä – hidasta vauhtia ja ole valppaana.

Hevonen pelästyy

- ➡ Hevonen on saaliseläin ja sille on luontaista reagoida pakenemalla mm yhtäkkisiä kovia ääniä, liikettä tai valoja.
- ➡ Hyvin koulutettukin hevonen voi säikähtää vaikka takaa tulevaa polkupyörää tai puskasta lentoon lähtevää lintua.

Hevonen trailerissa

- ➡ Hevosta kuljettava auto ei voi tehdä nopeita jarrutuksia tai kiihdytyksiä.
- ➡ Muistathan pitää hyvän turvavälin myös hevoskuljetusautoihin.

Ahdas paikka

- ➡ Anna ratsukolle aikaa siirtyä pois ahtaasta kohdasta.
- ➡ Mikäli joudut ohittamaan hevosen ahtaassa tilassa, huomioi tilannevauhti ja mahdolliset ratsastajan sinulle näyttämät käsimerkit.

Hevosen ohittaminen

- ➡ Ohita hevonen aina pitäen hyvä turvaväli! Hevonen voi säikähtäessään hypähtää tielle.
- ➡ Ethän tööttää hevoselle tai hevosen kohdalla.

Hevonen pimeällä

- ➡ Tumma hevonen hukkuu helposti pimeään.
- ➡ Vaihdatahan kaukovalot lähivaloihin kohdatessasi hevosen liikenteessä.
- ➡ Hevosen ja ratsastajan tulee käyttää isoja ja näkyviä heijastimia aina liikkuttaessaan pimeällä tallialueen ulkopuolella.

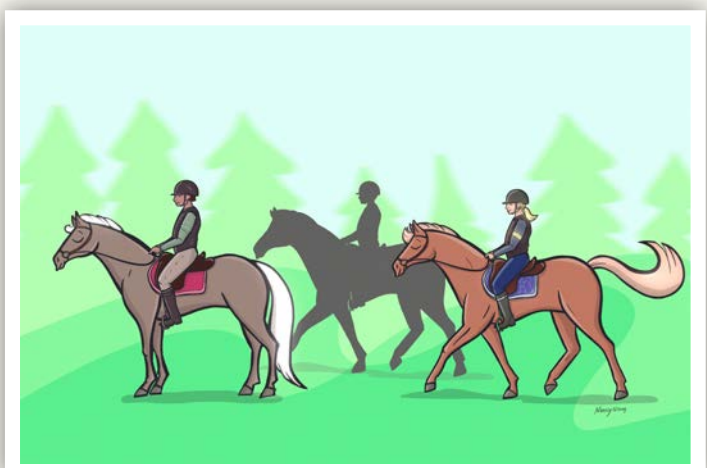
Ratsastusvarusteet

- ➡ Kiinnitä erityistä huomiota turvavarusteisiin maastoillesasi. Maastossa voit tippua kovalle asfaltille, tai vaikka kiven päälle.

Ratsastus maastossa

- ➡ Ratsasta maastossa mieluiten ryhmässä, niin että vähintään vetäjällä on hyvät tiedot ja taidot ratsastamisesta sekä alueen reiteistä.
- ➡ Turvallisinta ratsastus on aidatulla kentällä tai maneesissa.

Hämeen Eskadroona pitää yllä ratsuväen muistoa ja perinteisiä hevosmiestaitoja

Kun Tampereen Ratsuväen Kilta eli Hämeen Eskadroona esiintyy paraateissa ja tapahtumissa, uljas näkyy saa monen silmänurkan kostumaan. Perinteisiin rakuuna-asuihin pukeutuneet ratsastajat ja ylväästi suorissa riveissä kulkevat hevoset muistuttavat meitä menneistä ajoista sekä ratsuväen perinteistä.

Tampereen Seudun Ratsuväen Kilta Ry eli Hämeen Eskadroona on vuonna 1964 perustettu vapaaehtoinen maanpuolustusjärjestö. Sen päätehtävänä on pitää yllä suomalaisen ratsuväen ja hevosvetoisen tykistön perinteitä.

Hämeen Eskadroonalla on noin viisikymmentä jäsentä ympäri Pirkanmaata ja se on myös valtakunnallisen Rakuunakillan paikallisosasto. Rakuunakiltaan kuuluu Hämeen Eskadroonan lisäksi viisi alaosastoa: Etelä-Karjalan, Helsingin, Etelä-Savon, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjois-Suomen eskadroonat. Paikalliseskadroonat järjestävät erilaisia tapahtumia yhteistyössä muun muassa Puolustusvoimien ja muiden paikallisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa.

Hämeen Eskadroona on tullut pirkanmaalaisille tutuksi mm. perinteisessä Tapanin ratsastuksessa Kangasalla, itsenäisyyspäivän paraateissa, veteraanien tai maanpuolustusjärjestön vuosipäivillä, ratsastuskilpailuissa, markkinoilla ja kulkueissa, kansallisten juhlapäivien sekä messujen ja näyttelyjen yhteydessä.

Yksi viime vuosien näkyvimpiä tapahtumia Pirkanmaalalla oli vuoden 2019 valtakunnallinen Puolustusvoimien itsenäisyyspäivän paraati Tampereella, jossa oli mukana 42 ratsukkoa. Näistä 24 oli Hämeen Eskadroonasta.

Hevosmiestaitoja ja ompeluseurameininkiä

Hämeen Eskadroonan päällikkö Timo Fagerin tarina Hämeen Eskadroonassa sai alkunsa 2000, kun hän osallistui kavereidensa kanssa ratsastuskurssille Mäkkylän tallilla Ylöjärvellä, missä Hämeen Eskadroona toimi tuolloin.

Hän kertoo, että yhdistys järjestää myös omia tapahtumia kuten retkiä ja näytöksiä sekä harjoittelee yhdessä. Perusharjoituksiin kuuluvat muun muassa vanhan ohjesäännön mukaiset sulkeiset erilaisine jonomuodostelmineen ja käännöksineen.

- Koulutamme hevosia kulkemaan yhtenä joukkona ja kantamaan lippuja. Harjoitustoimintaa on paljon ja erityyppistä: totutamme hevosia savuun ja ammutaan sekä hyppäämään esimerkiksi palavien puomien yli, Hämeen Eskadroonan ratsumestari ja Herttualan ratsastuskoulun pitäjä Janne Kurkinen kertoo. Hän tuli mukaan toimintaan vuonna 2000.

Myös varusteiden ja vaatteiden kunnossapito on tärkeää.

- Onhan tämä omalla tavallaan kuin ompeluseura, kun vaatteiden ja yksityiskohtien kuten kauluslaattojen ja nappien metsästämisestä lisäksi huollamme ja ompelutamme vaatteita, miehet virnuilevat.

- Pidämme myös hevosten varusteiden huoltotalkoita ja teemme itse näytöksissä tarvittavat välineet, kuten palavat renkaat ja puomit.

Säihkettä arkeen elokuvarooleista ja iltapukujuhlista Hämeen Eskadroonan osaamista on hyödynnetty elokuva- ja televisiomaailmassa, muun muassa Raja 1918-, Tuntematon sotilas-, Colorado Avenue-, Täällä Pohjantähden alla ja Girl King -elokuviissa sekä Hovi-mäki-sarjassa useamman kerran.

Miesvoittoisen järjestön jäsenistä on tullut tiivis yhteisö, joka viihtyy yhdessä myös yhteisten illanviettojen ja reissujen parissa. Jäsenten puoliset ja lapsetkin osallistuvat toimintaan.

- Naisjäsenet haluavat osallistua etenkin Hubertus- ja Breitenfeld-juhliin, joihin ei tarvita hevosia, vaan joissa nautitaan konserteista ja ohjelmasta uniformut ja iltapuvut päällä, Fager ja Kurkinen kertovat.

Timo Fager ratsastaa Hämeen Eskadroonassa perheensä Lyylin Lumo-nimisellä suomenhevosruunalla. "Se on älykäs ja terveellä tavalla ylimielinen hevonen, jolla on ilkeä huumori. "Lasse" on luotettava ja haluaa olla tilanteen yläpuolella. Jos se ei onnistu, se tuntee häpeää", Kurkinen kuvailee hevosta.

Kangasalla on vahvat ratsuväkiperinteet, sillä suojeluskunnan esikunta perusti paikkakunnalle ratsuväkieskadroonan jo kuusi vuotta ennen Talvisodan syttymistä. Parhaimmillaan suojeluskunnan tallissa oli 80 hevosta ja se oli valtakunnan suurin. Nyt historiallinen talli on purettu. Hämeen Eskadroonan 15 vuotta sitten elvyttämä Tapanin ratsastus ovat näiltä ajoilta peräisin.

- Mukavilla ja näyttävillä juhlilla paikataan sitä, että puoliso viettää paljon aikaa tallilla. Hienoja vanhan perinteen mukaisia juhlia on järjestetty mm. Lappeenrannassa upseerikerholla, eri kaupunkien raatihuoneilla ja Ruotsissa vanhassa linnassa. Kangasalle ei ole kutsuttu, Kurkinen vinkkaa.
- Suomen suurin ja kaunein ratsuväkieskadroona löytyy Kangasalta, joten kaupunki voisi hyödyntää meitä enemmänkin – ja toisin päin.

Perinteet murtuvat hitaasti

Miehet kertovat, että vaikka Eskadroonassa on mukana naisiakin, monet heistä eivät halua osallistua ratsastamaan toimintaan, koska se ei kuulu perinteeseen.

- He kokevat, että niin kauan kuin lottia ja veteraaneja on elossa, rakuuna-asun käyttö ei ole sopivaa. Paraateissa mukana ratsastavat armeijan käyneet naiset pukeutuvat maastopukuun tai pukuun malli 58. Sitten kun veteraaneja ei enää ole, käytäntö todennäköisesti muuttuu, Kurkinen ennustaa.

- Perinteisessä Tapanin ratsastuksessa meillä on ollut mukana naisia - myös juhlapuhujina hevosen selässä

Hämeen Eskadroona on ollut aktiivisesti mukana Rakuunakillan matkoilla muun muassa Virossa ja Ruotsissa.

- Ruotsissa järjestetään vuosittain husaaripäivät, ja yhteydenpito paikallisiin rakuunoihin on tosi tiivistä.

Heidän perinteensä ulottuu 1700-luvulle saakka, ja tapahtumissa ratsastaa mukana koko perhe, osa karo-liinisen ajan asuihin pukeutuneina, Kurkinen kertoo.

Ratsuväkisulkeiset sopivat kaikille hevosille

Elokuvarooleihin harjoiteltaessa hevoset joutuvat tosi-paikan eteen. Esimerkiksi Raja 1918 -elokuva varten harjoiteltiin satulasta ampumista, tulipaloja ja räjähdys-
dyksiä.

- Hyvin koulutettuja hevosia on helpompaa hallita muuallakin, esimerkiksi paraatissa, jossa on soittokun-ta, panssarivaunuja vieressä, helikoptereita yläpuo-llella ja meteliä, joka kimpoilee kerrostalojen seinistä, Janne Kurkinen sanoo.

Perinteisesti Suomen ratsuväessä on käytetty suomenhevosia, mutta mikään vaatimus se ei Hämeen Eskadroonassa ole. Kuten ei myöskään oma hevonen. Toiminnasta innostunut jäsen saa lainata hevosia Herttualasta.

Hämeen Eskadroonan toimintaan osallistuminen ei vaadi ratsastusosaamista. Tärkeintä on kiinnostus maanpuolustukseen ja ratsastukseen.

- Molempia voidaan koulia. Jos jäsen osaa ratsastaa, hoidetaan maanpuolustusasenne kuntoon ja toisin-päin, miehet toteavat.

Ratsastuksen aloitus

Ratsastus on erittäin monipuolinen laji ja sitä voi harrastaa kuka vain. Ratsastuksen voi aloittaa lapsena tai aikuisena, viime vuosina aikuisratsastajien määrä onkin kasvanut tasaisesti. Ratsastajia Suomessa on tällä hetkellä noin 160 000.

Ratsastuksessa voit kilpailla tavoitteellisesti tai harrastaa rennosti, ratsastuslajeja on useita ja niitä kehitetään koko ajan lisää. Perinteiset ratsastuksen lajit ovat olleet koulu-, este- ja kenttäratsastus, vuosien varrella suosiota ovat lisänneet mm matkaratsastus, lännenratsastus, valjakkoajo, vikellys, ratsastusjousiammunta, hevosagility, maastakäsittely, pararatsastus, hiihtoratsastus, askellajiratsastus ja moni muu.

Hevosista voi nauttia myös ihan vain läheisyytenä niiden kanssa, silittely, taluttaminen ja harjaaminen rentouttaa ja tuottaa mielihyvää. Hevonen voi myös kuljettaa sinut matkalle metsän siimekseen, maastoratsastus onkin laaja matkailunala Suomessa nykyään.

Miten aloitan ratsastusharrastuksen?

Kangasalta löytyy paljon ratsastustalleja ja ratsastuksen eri lajeja joka lähtöön. Isoja, yli 10 hevosen talleja löytyy lähemmäs 20 ja pieniä alle 10 hevosen talleja useita kymmeniä. Hevosia on Kangasalla arvioitu olevan yli 800.

Kun haluat aloittaa ratsastuksen, on yleisin vaihtoehto ilmoittautua ratsastuksen alkeiskurssille ratsastuskouluun. Kangasalla on useita ratsastuskouluja, joilla kaikilla on omat ratsastussuuntaukset ja toimintatavat, kannattaa tutustua talleihin ensin nettisivuilla ja miettiä mikä itselle tuntuu sopivimmalta. Sitten vain rohkeasti ilmoittautumaan kurssille!

Alkeiskurssilla sinut tutustutetaan hevosiin, varustamiseen ja ratsastuksen alkeisiin. Alkeiskurssin jälkeen jatketaan jatkokursseille ja edetään osaamistason mukaan.

Mikäli hevoskärpänen alkeiskurssin aikana puraisee ja päätät harrastusta jatkaa, kannattaa ensimmäisenä sijoittaa kunnolliseen ja standardit täyttävään kypäaraan. Tärkeintä on, että kypärä on oikean mallinen ja kokoinen omaan päähän. Kypärien hinnat vaihtelevat muutamasta kymmenestä eurosta satoihin euroihin ja niitä voi ostaa esimerkiksi isommista päivittäistavara-kaupoista hevostarvikeliikkeiden lisäksi. Kypärä suositellaan hankkimaan aina uutena. Muut ratsastusvarusteet voi hyvin ostaa myös käytettynä.

Aloittelevan ratsastajan varusteet

- Kypärän saa lainaksi useimmilta ratsastuskouluilta ensimmäisille ratsastustunneille, mutta varmista tämä tallikohtaisesti.
- Ratsastushousuiksi käy alkuun mitkä tahansa housut, jotka joustavat, eivätkä ole liukasta materiaalia.
- Kengiksi sopii esimerkiksi kumisaappaat tai muut kengät, joissa on pieni korko ja vartta yli nilkan.
- Muut vaatteet kelien mukaan.

Maastoratsastus sopii kaikille, jotka nauttivat luonnosta, hallitsevat hevosen kaikissa askellajeissa ja joilla on hyvä tasapaino. Terve pelko on aina hyvästä, mutta kovin aran ratsastajan ei kannata maastoon lähteä.

Saarikylien islanninhevosilla ratsastetaan hevoslähtöisesti:
Askellajiratsastusta, leirejä, kursseja ja vauhdikkaita maastoretkiä

Kumpuilevaa maalaismaisemaa täplittävät ratsastuskenttä, hevosaitaukset, talli, satulahuone ja pihattorakennukset. Pellolle on juuri valmistunut ovaalirata, jolla sekä hevoset että ratsastajat pääsevät kokemaan vauhdin hurmaa. Ympärillä leviävät upeat ratsastusmaastot.

Islanninhevoset ovat kukin omanlaisiaan persoonia, mutta rotuominaisuuksiltaan iloisia, reippaita ja eteenpäin pyrkiviä.

Saarikylien Islanninhevoset -tallilla ratsastetaan iloisilla ja hyvinvoivilla hevosilla sekä pehmeillä ja hevosia kunnioittavilla avuilla. Ratsastustallin omistajalla Sanna Paloheimolla on pitkä historia kuntosalin ja ryhmäliikuntaohjaajana, ja hän haluaa ratsastuksenohjaajana opettaa asiakkaitaan ratsastamaan tasapainoisesti ja kehon hallintaa hyödyntäen.

- Askellajiratsastus perustuu siihen, että ratsastaja osaa oikeilla avuilla viestiä hevoselle, mitä hän haluaa. Pyrimme ratsastamaan hevosia pehmeästi kevyillä avuilla ja painoapuja hyödyntäen. Se on mukavaa sekä ratsastajalle että hevoselle, Paloheimo kertoo.
- Periaatteeni on "less is more: kun lakataan tekemästä liikaa käsillä ja jaloilla, hevonen alkaa toimia.

Paloheimo tähtää omalla tallillaan siihen, että ratsastaja pääsee samaan rytmiin hevosen kanssa.

- Hevosilla on hyvä rytmitaju. Kun hevonen ja ratsastajat oppivat tuntemaan toisensa ja rytminsä, syntyy luottamussuhde. Silloin yhteistyö sujuu

Islanninhevoset taipuvat monenlaiseen harrastamiseen

Saarikylien Islanninhevoset -talli tarjoaa askellajitunteja ja harrastetunteja kouluratsastusstandardit täyttävällä kentällä kaiken tasoisille ratsastajille. Enemmistö ratsastajista on aikuisratsastajia. Ratsastustuntien lisäksi tallilla pidetään kurssipäiviä, leirejä ja uutuutena tölttisafareita.

- Aloitimme ne yhdessä Koivurinteen Islanninhevoset -tallin kanssa tänä kesänä. Tölttisafari pitää sisällään 5–6 tuntia ratsastusta päivässä.

Toinen tallin tarjoama uutuus on pihalla sijaitseva 250 metriä pitkä ovaalirata, jollaista käytetään myös islanninhevosten askellajikilpailuissa.

- Rata tuo ratsastustunnin lomassa mukavaa vaihtelua hevosille ja ratsastajille. Hevoset selvästi nauttivat radalla liikkumisesta, Paloheimo toteaa.

Mikä askellajiratsastuksessa sitten kiehtoo? Sanna Paloheimo kertoo, että jo esimerkin tölttiin tahdin hiominen on mielenkiintoista.

- Jos ratsastus sujuu huonosti, on tärkeää selvittää miksi. Jos hevonen ei pysty johonkin tehtävään, sitä helpotetaan.

Maastoilua turvallisuus ja hevosen mukavuus edellä

Maastoratsastus on hyvä harrastus, koska se auttaa nollaamaan työpäivän ja arjen rasitukset ja murheet. Hevosen selässä ei voi ajatella muita asioita, vaan ratsastaja voi keskittyä hevoseen ja ympäröivään luontoon.

Monista talleista poiketen Saarikylien Islanninhevoset ottaa turvallisuussyistä maastoon mukaan vain islanninhevosen kaikki askellajit sekä oman kehonsa hallitsevia ratsastajia. Lähimaastossa tehdään tunnin, korkeintaan puolentoista tunnin maastoratsastuksia kovan pohjan vuoksi.

- Vehoniemellä on hyväpohjainen hiekkaharju, joka on hevosten jaloille ystävällisempi ja soveltuu siten pidemmille maastoretkille. Vehoniemen harjun maastot ovat myös ainutlaatuiset kauniin maisemansa vuoksi, Paloheimo kertoo.

Saarikylien Islanninhevoset -tallilla voi käydä tunneilla, leireillä, kursseilla ja eri mittaisilla maastoratsastusvaelluksilla sekä yhdistetyillä kenttä- ja maastotunneilla.

Islanninhevosmaastot ovat niin suosittuja, että leireille tullaan Saarikyliin jopa Rovaniemeltä saakka. Ratsastustuntien vakiporukka tulee Tampereelta ja Kangasalta. Puskaradio on ollut tehokkain markkinointikeino.

Saarikylien Islannihevoset -tallin ratsastajat ovat hyvin sitoutuneita harrastukseensa.

- Kun talvella tulee taivaalta räntää, ratsastajat toteavat jälkepäin, että olipa hyvä, kun tuli lähdettyä, on niin virkistynyt olo! Paloheimo nauraa.

Rakkaus issikoihin syttyi kertarysäyksellä

Sanna Paloheimo aloitti ratsastuksen 7-vuotiaana Kuljussa alkeiskurssilla. Ensimmäisen oman hevosen sa hän hankki 25-vuotiaana. Se oli islanninhevonen, kuinkas muuten! Rakkaus islanninhevosiin oli syttynyt Taapen tallin maastoratsastuksella kertarysäyksellä.

Kun Paloheimon perhe muutti Saarikyliin 16 vuotta sitten, hänen mielessään alkoi itää ajatus oman tallin perustamisesta.

- Minulla oli hevosharrasteohjaajan koulutus Ypäjältä ja muutama hevonen. Kun ajatus oli kypsynyt muutama vuoden, ostin useamman hevosen Ruotsista ja aloitin ratsastustalliyrityksenä.

Islanninhevosissa Paloheimoa sytyttää juuri pienten hevosten luonne: ne ovat innokkaita ja eteenpäinpyrkiviä sekä varmoja ratsastaa. Hänestä on mukavinta ratsastaa tölttiä.

- Kun pääsee liitämään tölttiä islanninhevosella hyvässä maastossa ja hyvällä pohjalla, se jää varmasti mieleen, hän hymyilee.

Tällä hetkellä hän ratsastaa tänä vuonna talliin tullutta Gabriella-tammaa ja nauttii jatkuvasta uuden oppimisesta.

- Mitä enemmän ratsastaa, sitä enemmän tajuaa, että pitää oppia lisää. Hevosta ei saa pakottaa, vaan askelajien ratsastaminen pitää olla hevoselle helppoa. Jos se ei ole, selvitetään, missä vika on. Jos hevonen on vino ja jumissa, ongelma voi ratketa esimerkiksi satulaa vaihtamalla.

Ratsastustalliyritys on vaatinut Paloheimolta luopumista normaalista vapaa-ajasta, koska hevosten hoitaminen sitoo sekä arkena ja pyhänä. Hän on ratsastustuntien ja maastojen parissa töissä silloin, kun muut ovat vapaalla. Hän yrittää rytmittää töitä niin, että voi ottaa toisinaan vapaatakin.

- Koska työ on niin kivaa, en tarvitse viikkoa enempää lomaa kerrallaan. Saan lomitusapua 26 päivää vuodessa, mutta olen ottanut viimeksi huhtikuussa vapaapäiviä. Yksityishevosten omistajatkin auttavat tosi paljon arjessa, hän kiittelee.

Vaikka ratsastustalliyritys ei ole mukavuudenhaluisen työtä, se antaa paljon.

- Työympäristö ja työkaverit ovat ihania. Hevoset hyväksyvät sinut sellaisena kuin olet. Toisinaan nautiskelen iltaisin jäämällä kuuntelemaan iltaheiniä rouskuttavia hevosia.

Kirjoittaja: Eila Lokka. Kuvat: Tero Hakala.

Hevosavusteinen toiminta

Hevosavusteinen toiminta on erityisryhmille suunnattua harrastus- työ-, päivä- ja virkistystoimintaa. Hevosavusteisella toiminnalla pyritään tukemaan ja parantamaan henkilön fyysistä, psyykkistä sekä sosiaalista toimintakykyä.

Hevosavusteista toimintaa toteutetaan tarpeen mukaan yksilöille tai ryhmille. Toiminta on myös matalan kynnyksen harrastamista ja mahdollistaa ratsastusharrastuksen niille, joille ryhmämuotoinen harrastaminen ei ole mahdollista.

Palvelu pitää sisällään laajan kirjon eri mahdollisuuksia harrastaa hevosten kanssa. Siinä keskitytään kokonaisvaltaisesti hevosen hoitamiseen ja talliympäristöä käytetään monipuolisesti tavoitteiden saavuttamiseksi. Toiminnan avulla voidaan palvella myös työryhmiä, osana työhyvinvointia ylläpitävää toimintaa.

Hevosavusteinen kuntouttava toiminta sopii mm. mielenterveyskuntoutujille, koulukiusatuille, syrjäytyneille, syömis-, kehitys- tai käytöshäiriöistä kärsiville (esim. autismi ja ADHD-oireyhtymä), stressistä ja työuupumuksesta kärsiville itsetuntoa vahvistavana ja voimaannuttavana toimintana elämän eri vaiheissa taikka esimerkiksi aktivoimaan pitkäaikaistyöttömiä. Kangasalta löytyy useita koulutettuja hevosavusteisen toiminnan tuottajia.

Kirjoittaja: Henna Hieta-aro / Huvikummun hevostalli

Paikalliset seurat

TEAM EQUILLENCE RY, TEQ
www.equillence.fi/ratsastusseura

LAAKSOLAN
 RATSASTUSSEURA RY, LRS
www.laaksola.fi

KANGASALAN
 RATSASTAJAT RY, KARA
www.kangasalanratsastajat.fi

Equillence Center Tavela sijaitsee Tavelan kartanon mailla. Kartanon historia ulottuu 1500-luvulle ja hevosia siellä on ollut 1600-luvulta lähtien. Silloin kartanosta muodostui ratsutila, ns. rustholli, joka varusti sotaan sotilaan ratsuineen.

*Kilparatsastaja ja ratsastustalliyrittäjä Karoliina Kovanen:
"Koska olen kulkenut kivikkoisen tien,
haluan että muut pääsevät helpommalla"*

Komeasta vanhasta kartanomiljööstä löytyvät kilpailemiseen painottunut Equillence Center Tavela -ratsastuskeskus, sen yksityishevostalli sekä talliyrittäjä Karoliina Kovanen omat kilpa-, ravi- ja myyntihevoset. Menestyvä ratsastuskeskus on monen talliyrittäjän unelma, mutta vaikeista oloista Suomen huipulle ponnistanut Kovanen on tavoitteidensa toteuttamisessa vasta alkutaipaleella.

Monet kilparatsastajat tulevat tunnetuista aatelis- ja teollisuussuvuista tai ainakin varakkaista perheistä. Karoliina Kovanen on Kovanen linja-autoyrittäjäsukua, mutta joutunut puskemaan itsensä huipulle omin voimin ilman perheen kannustusta ja taloudellista tukea.

- Perheellämme oli maatila, mutta ei hevosia. Olin kuudesta sisaruksesta vanhin ja tottunut maatalon töihin ja vastuuseen. Christopher Wegelius otti minut siipiensä suojaan, kun olin 13-vuotias. Siitä vuoden päästä kilpailin jo kansallisen tason esteillä. Perhe-elämä kotona oli kuitenkin niin rankkaa, että lähdin 17-vuotiaana Saksaan kilpatallille töihin, Karoliina Kovanen muistelee.

- Kun palasin Suomeen kahden oman hevosen kanssa, tein kahta, parhaimmillaan kolmea työtä ja opiskelin samalla sairaanhoitajaksi.

Kahden ratsastustallin yrittäjäksi 25-vuotiaana

Karoliina Kovanen perusti oman toiminimen 21-vuotiaana ja elätti itsensä ratsuttajana, kilparatsastajana ja automyyjänä. Vuonna 2014 Tavelan omistajapariskunta Marjut ja Harri Oesch hakivat kartanolle kilparatsastustoimintaan painottuvaa talliyrittäjää.

- Haastattelu kesti kolme tuntia ja meni tosi hyvin. Olin hakenut talliyrittäjäksi myös Hämeenlinnaan ja molemmat natsasivat! Suuruudenhullu kun olin, aloin pyörittää kokopäiväisenä yrittäjänä kahta tallia, 12 työntekijää ja 60 hevosta Pirkkalasta käsin, Kovanen kertoo huvittuneena.

Pari vuotta myöhemmin hänen piti luopua Hämeenlinnan ratsastustallista maaperäongelmien takia, ja hän siirsi koko ratsastustoiminnan Tavelaan. Nyt Kovanen tunnetaan kansallisen tason kouluratsastajana, SM-tason esteratsastajana, ratsastuskoulu yrittäjänä, valmentajana, ratsuttajana ja hevosaupiaana. Lisäksi hän valmentaa ravihevosia ja ajaa niitä myös itse.

Hän tarjoaa tallillaan asiakkailleen mahdollisuuksia edetä kilparatsastajan uralla.

- Kun asiakas tulee alkeistunnille, hän voi päästä sieltä SM-tasolle saakka, jos hänellä on siihen riittävät resurssit. Koska olen itse kulkenut kivikkoisen tien kilparatsastajaksi ilman vanhempien ja perheen tukea, haluan että muut pääsevät helpommalla.

Kovanen tekee lähes 30 hengen kisatiimillään valmennus- ja kilpailusuunnitelmia, valmentaa heitä useita kertoja viikossa ja on apuna kilpahevosen ostamisessa. Hän kannustaa myös oheisharjoitteluun muiden lajien parissa.

Ratsastusyrittäjyys on kova laji, joka ansaitsee arvostusta

Ratsastustalliyrittäjä ja työnantaja Karoliina Kovanen haluaa lisätä alan arvostusta ja ammattimaisuutta.

- Ratsuttaja ja ratsastuskoulun pitäjä ovat tärkeitä

ammatteja. Ratsastus on maamme suosituimpia harrastuslajeja, jota pitäisi valtion ja kuntien tukea kuten muutakin urheilua ja harrastustoimintaa. Me talliyrittäjät emme saa minkäänlaisia tukia, vaikka kulurakenteemme on todella raskas.

Hän peräänkuuluttaa myös talliyrittäjien vastuuta omasta jaksamisesta.

- Tämä on fyysisesti ja henkisesti kuluttava ammatti, jossa yrittäjän pitää huolta itseään. Uhriutumisen kulttuuriin kuuluu, että joka päivä pitäisi olla töissä, mikä vie innovatiivisuuden ja jaksamisen. Minua esimerkiksi on katsottu karsaasti, kun pidän tiistait vapaita ja kaksi viikkoa lomaa vuodessa.

Kilpaurheilijana Karoliina Kovanen käy viikoittain hierojalla, pilateksessa, uimassa, kuntosalilla ja pelaamassa sulkapalloa. Hän ratsastaa 6–7 hevosta päivässä, valmentaa asiakkaita ja opiskelee samalla ratsastusvalmennusta. Hän rakastaa työtään ja varsinkin sen monimuotoisuutta.

- Minun pitää olla kaiken muun ohella välillä putkimies, traktorikuski, psykologi ja tietää kaikesta kaikkea. Olen tehnyt ongelmahevosten kanssa paljon töitä, ja on

Karoliina Kovanen tavoitteet ovat korkealla: Suomen mestaruudet koulu- ja esteratsastuksessa sekä ravikuninkuus.

hienoa rakentaa niille itseluottamusta. Sama ihmisten kohdalla. Tehtävänäni on viedä valmennettava osaamisensa ylärajalle niin, että hän luottaa minuun ja siihen, etten vaadi kuitenkaan liikaa.

”Haluan jeesata nuoria uskomaan itseensä”

Tavelassa käy myös nuoria, joilla on rankka tausta, ja Karoliina Kovanen haluaa auttaa heitä eteenpäin. Lisäksi talli tarjoaa terapiaratsastusta mielenterveyskuntoutujille ja työllistää yhdyskuntapalvelua suorittavia.

- Tiedän sen tuskan, kun nuorella ei ole turvaa aikuisista. Silloin turva ja vahvuus pitää etsiä itsestä, mikä on kova tie. Haluan omalla toiminnalla jeesata nuoria uskomaan itseensä, jotta he uskaltavat toteuttaa unelmaansa.

Vaikka Karoliina Kovanen on saavuttanut paljon ja ratsastuskeskuksen liikevaihto on kasvanut koko ajan, riskitkin ovat olleet suuret. Silti hän uskoo siihen, että elämä kantaa eikä epäonnistumisia pidä pelätä.

- Jos tämä yritys kaatuu, sitten kaatuu. En pelkää huomista en ihmisenä enkä yrittäjänä. Päin vastoin, painan kaasua alamäkeenkin. Olen varmaan lievästi ADHD, vaikka minua ei ole testattu. On hyvä tiedostaa, että voin rasittaa liikaa, vaikka tekeminen on kivaa. Onneksi fysioterapeutti ja miesystävä huomauttavat, jos minulla menee liian lujaa!

Karoliina Kovanen haluaa avata ratsastuskeskukselle useampia toimipisteitä. Hän opiskelee franchising-liiketoimintaa ja liikejuridiikkaa ja haluaisi perustaa Suomen ensimmäisen ratsastuskouluketjun. Haaveissa on myös kolmen viikon retriittimatka Balille, jossa hän haluaa opetella hiljentymään ja surffaamaan.

Kirjoittaja: Eila Lokka. Kuvat: Tero Hakala.

Karoliina Kovanen auttaa Mirja Gröniä tämän upean friisiläisen Usva-hevososen kouluttamisessa.

Hevosvoimainen Kangasala

Hevosista tunnettu kaupunki

Hevoset ovat Kangasalle suuri rikkaus, mistä voi nauttia jokainen kaupunkilainen. Hevosia on Kangasalla arvioitu olevan yli 800 tällä hetkellä ja määrä lisääntyy jatkuvasti. Ratsut, ravihevoset, miniponit ja työhevoset elävöittävät Kangasalan kaunista luontoa nauhataajaman päästä päähän.

Kaupunkikuvassa voit nähdä komeita eskadroonakulkeita ja tapahtumissa pienimmät lapset pääsevät ponitalutukseen

Kangasalla voi harrastaa monia eri hevosharrastuslajeja. Hevosala on kasvanut tasaista tahtia ja se työllistääkin jo ison joukon ihmisiä. Hevostallit tuovat Kangasalle viikkokävijöitä ja hevosmatkailukävijöitä kauempaakin.

Hevosia käytetään myös enenevässä määrin erityisryhmien- ja vanhustenpalveluissa, missä ne tuottavat suurta iloa ja sosiaalisia kontakteja.

Vuonna 2022 matkailun teemavuosi ansaitusti onkin Hevosvoimien vuosi 2022, jolloin Kangasalla tuodaan esille hevosia ja vanhoja autoja.

Hankkeen tavoitteet

Hevosvoimainen Kangasala -hankkeen tavoitteena oli synnyttää Kangasalle hevosklusteri; tiivistää hevosalan toimijoiden ja sidosryhmien yhteistyötä ja aktivoida heitä yhteiseen tulevaisuuden kehittämiseen.

Hankkeen avulla vahvistettiin Kangasalan hevosmyönteistä ilmapiiriä ja kehitettiin hevosista tunnetun kaupungin imagoa. Tavoitteena oli saada lisää matkailijoita kaupunkiin, lisätä kaupunkilaisten tietoisuutta

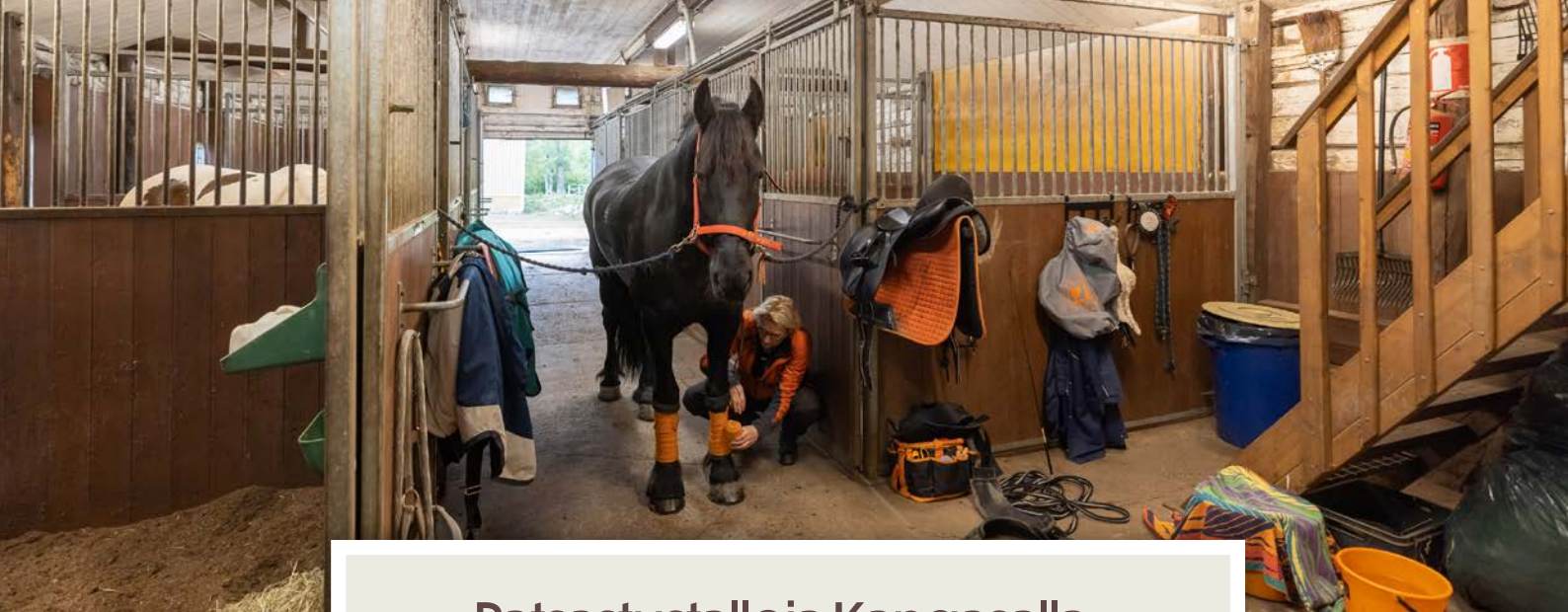
harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksista, hevosten oikeaoppisesta kohtaamisesta sekä tuoda hevoset entistä vahvemmin osaksi kaupunkikuvaa.

Hevosvoimainen tulevaisuus

Hankkeessa luodut verkostot tulevat toimimaan alustana pitkäkestoisemmalle hevosalan kehittämiselle Kangasalla. Hevosalan yritykset ja sen sidosryhmät luovat Kangasalle moninaisia hevospalveluita ammatilaisille, harrastajille sekä kuntoutujille.

Kaupungin kanssa luodaan mahdollistavat ratsastusreitit ja alueet. Hevoset tuodaan katukuvaan eri tapahtumissa ympäri vuoden. Tulevaisuudessa Kangasala tulee olemaan tunnettu hevoskaupunki jopa valtakunnallisella tasolla.

Ratsastustalleja Kangasalla

1. Equillence Center Oy

Tavelantie 15 A, 36200 Kangasala
0449755596, 0447211133
kangasala@equillence.fi, ratsastuskoulu@equillence.fi
www.equillence.fi

2. Herttulan Ratsastuskoulu

Herttulantie 167, 36200 Kangasala
0503015229
info@hevosvoima.info

3. Huvikummun hevostalli

Heittomäentie 47, 36200 Kangasala
0405668002

4. Jojo Ranch

Isoniementie 309, 36420 Sahalahti
045-6653365
jojoranch.ranch@gmail.com

5. Kangasalan hevostoiminta

Katajalantie 15, 36200 Kangasala
kangasalanhevostoiminta@gmail.com

6. Katilan Ratsutila

Katilantie 5, 36200 Kangasala
0456317825
kaarin.lannenpaa@gmail.com

7. Katin Talli Kangasala

Huhtalantie 118, 36120 Suinula
0405410747
valtatieskola@gmail.com

8. Laaksolan Ratsutila

Kaarina Maununtytären tie 468, 36200 Kangasala
0452192424
info@laaksola.fi
www.laaksola.fi

9. Lauvalan Ratsutila

Herttulantie 76, 36200 Kangasala
0407050016, 0400635653
tuija.wigren@fimnet.fi

10. Mikan talli- ja kengityspalvelut Ky

Noormarkunkuja 52, 36200 Kangasala
0407280979
nina.sillman@timarkki.inet.fi

11. Papinojan ponitalli

Papinojanraitti 50, 36200 Kangasala
0504110120
papinojanponitalli@gmail.com
www.papinojanponitalli.fi

12. Ratsastuskeskus Parvela

Mustikkavuorentie 60, 36570 Kaivanto
sari.parvela@hotmail.com
www.parvela.fi

13. Saarikylien Islanninhevoset

Oinontie 5, 36570 Kaivanto
05053899557
sanna.paloheimo@elisanet.fi
www.sk-Islanninhevoset.fi

14. Smart Riding Oy

Katajalantie 17, 36200 Kangasala
0413141028
smartridingkangasala@gmail.com
www.smartriding.fi

15. Suomatkan talli / Tmi Emmi Saarikko

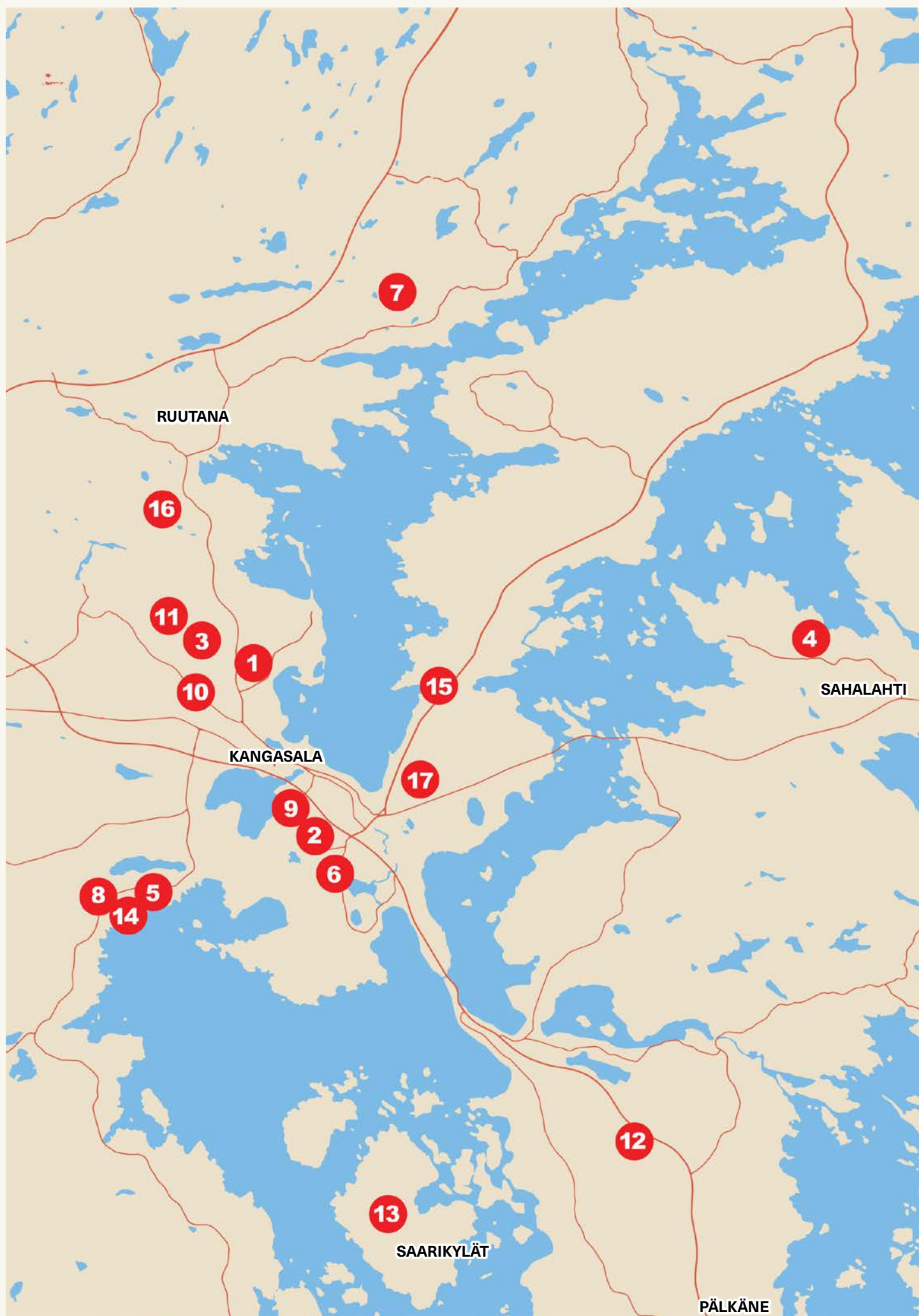
Heikkilänniementie 8, 36200 Kangasala
0504927778
tmiemmisaarikko@gmail.com
www.suomatka.com

16. Tupasvillan issikkatila

Nappoistentie 69, 36110 Ruutana
0405246054
tupasvilla@icloud.com
www.hopoti.com/stable/Tupasvillanissikkatila

17. Wääksyn Kartano

Pontuksentie 20, 36270 Kangasala
0500634848
sonja.danielsson@waaksynkartano.fi
www.wääksynkartano.fi

Business Kangasala Oy
info@businesskangasala.fi
businesskangasala.fi

Käyntiosoite
Kunnantie 1, 36200 Kangasala

Lotta Heinonen
Projektipäällikkö
Hevosvoimainen Kangasala

puh. 0413153227
lotta.heinonen@businesskangasala.fi

BUSINESS
Kangasala

HEVOSVOIMAINEN
KANGASALA

www.hevosvoimainen.fi

Kuvat: Tero Hakala, Emilia Hakomäki, Janne Kähkönen, Heidi Sinda, Eeva Laurila, Johanna Veijanen, JP Leskisen kuva-arkisto, Marko Laitinen, Laura Vesa, Marle Muuronen. Ulkoasu: Jarno Lahti-Mainostoimisto Monumentti.